

[https://doi.org/10.31516/2410-5325.086.10*](https://doi.org/10.31516/2410-5325.086.10)
УДК 793.3+130.2:793.8+37(09):378+(371.134:793.31)+(043.3)

ЛОКАЛЬНИЙ АСПЕКТ В УКРАЇНСЬКОМУ ТАНЦІ ЯК ЧИННИК ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ МОВИ

О. Ю. Шевчук

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне,
Україна

Gordeeva_olga@ukr.net

І. П. Легка

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне,
Україна

lonalegka2@gmail.com

O. Shevchuk

Rivne State University of the Humanities, Rivne, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0008-2392-9572>

I. Legka

Rivne State University of the Humanities, Rivne, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-9674-5386>

О. Ю. Шевчук, І. П. Легка. Локальний аспект в українському танці як чинник індивідуалізації хореографічної мови

Розгляд національного танцю в контексті особливостей його національної хореографічної мови відображає вплив особливостей регіонально-локаційних етнічних груп, що історично проживають на території України. Зважаючи на синтетичне спрямування теми, дослідження виконано в історико-культурному, етнографічному й мистецькому аспектах.

Метою цієї розвідки є розгляд локального аспекту в національно-сценічному танці як чинника індивідуалізації національної хореографічної мови. Методологія дослідження базується як на загальнологічних, так і на загальнонаукових принципах, підходах, методах, які розроблені в галузі культурології, та підходах і методах, що мають значення в системі хореології та хореографії, сприяють повноцінному розкриттю проблематики дослідження, — на історичному, культурно-порівняльному, семіотичному, герменевтичному рівнях. Їх застосування дозволяє системно опанувати сучасні наукові та науково-популярні підходи до вивчення танцю як явища культури, як предмета етнографії, етнохореології тощо.

Ключові слова: *танець, хореографія, хореологія, хореографічна мова танцю, локалізація, лексика танцю.*

O. Shevchuk, I. Legka. Local aspect in Ukrainian dance as a factor of individualization of the choreographic language

Today, trends in the development of national dance have become guiding in the aspect of choreographic theory and practice, first of all, the figurative world of dance, which is interpreted by scientists at the level of a

“fresh” scientific lacuna — choreology. It notes the latest peculiarities in the presentation of a dance image. They are the background for the generation of the latest state and functioning of this area — individualization, which is a state-of-the-art figurative visual-sensual aesthetic phenomenon, in the body and form of which the multi-colored palette of choreographic art is combined — from the director’s staging message to the presentation of the modern language of choreography.

The purpose of this study is to reveal the main trends in the art of choreography, which are inherent in its domestic content and form, with the highlighting of individualized characteristics and qualitative and quantitative indicators that distinguish local features of dance, considered in the context of the development of the language of choreography.

The methodology is based on both general logical and general scientific principles, approaches, methods that have been developed in the field of cultural studies, and approaches and methods that are important in the system of choreology and choreography, contribute to the full disclosure of the research issues, — on historical, cultural comparative, semiotic and hermeneutic, that their application allows to systematically master modern scientific and popular science approaches to the study of dance as a cultural phenomenon, as a subject of ethnography, ethnochoreology, etc.

The conclusions of the research prove its relevance at the time of the integration of traditional Ukrainian dance with the best world examples, highlight the relationship between traditional local aspects of its historical and cultural genesis, considered at the level of ethnography, mental choreography, and modernizations in its content and form, expressed in the set of its individualized images.

* This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

The scientific novelty of the study is revealed as a result of the involvement of modern approaches to the study of the genesis and development of Ukrainian dance, the latest vision of the individuality of the language of dance through its correlation with historical-cultural ethnic regional-locative features, the creation of national dance, modern trends, in particular in the field, directorial innovations that contribute multifaceted search for its newest elements, considered from the standpoint of modern choreography and chorology.

The practical significance of the article is the use of information about the peculiarities of the local aspect in the national stage dance, as a factor in the individualization of the national choreographic language in the process of creating a choreographic production.

Keywords: *dance, choreography, choreology, localization, individualization, dance vocabulary.*

Постановка проблеми. Тема дослідження «Локальний аспект в українському танці як чинник індивідуалізації хореографічної мови» має синтетичне спрямування, що зумовлює розгляд теми в декількох аспектах: 1. *Історико-культурному*, у якому відображається історія українського танцю, який водночас посів своєрідне й особливе місце в культурі українського народу, витоки якого сягають дохристиянської епохи; 2. *Етнографічному*, що полягає в розгляді танцю як невіддільної складової етноісторії українства (адже кожен елемент хореографічної композиції народного танцю є змістовно наповненим і візуально відображає особливості обрядової та звичаєвої культури, що притаманні українцям загалом, відтворює історичний рух мови національного танцю, яка розглянута на рівні його локальних етнографічних етнокультурних локацій); 3. *Мистецькому*, який є сукупністю історико-мистецтвознавчих позицій, у яких висвітлюються і генеза, і розвиток народної й класичної хореографії, яка нині досліджується як у теоретичному, так і практичному аспектах.

Використання мистецтвознавчого підходу передбачає розгляд особливостей становлення й видозмін у національній народно-сценічній хореографії — її музичному супроводі, сюжетній лінії, смислового наповненні кожного структурного елементу хореографічних композицій тощо. Використовуючи аналітичні методи в мистецтвознавчій розвідці й синтезу отриманої інформації, хореографічна композиція

розглядається як феномен, що сформований під впливом особливостей розвитку національної культури. Індивідуалізація образно-мистецької мови національного танцю розглянута з позиції історичних етнолокацій національного танцю, проаналізовано новаторські елементи танцювальної лексики, що формує певний науковий контекст дослідження феномену індивідуалізації і сприятиме повноцінному розкриттю кількісних та якісних параметрів національного танцю. Їхній комплекс утілюється в пластичних образах, підсилює і підживлює палітру символічності елементів декоративної творчості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українська народна хореографія стає предметом розгляду дослідників XIX ст. Так, відомі діячі вітчизняної культури (А. Терещенко, П. Чубинський, В. Гнатюк, С. Титаренко, М. Лисенко та ін.) у своїх працях указували на значні відмінності та унікальну структуру традиційного українського танцю, у якому відображено «дух українського етносу», його природу й особливості. Дослідження Р. Гарасимчука, А. Гуменюка, К. Василенка є мистецтвознавчими розвідками, у яких український танець уперше осмислюється як мистецька категорія зі своїми візуально-змістовними характерними особливостями. Одним із перших дослідників, який розглянув народну хореографію крізь призму системного підходу, вивчаючи особливості її структурних компонентів, став В. Верховинець (Костів).

Крізь призму етнографічної складової та етнокультурного розвитку нації вивчали народну хореографію О. Воропай, В. Авраменко та інші видатні етнологі-україністи. У наукових розвідках Л. Сабан, В. Пастух, Б. Стасько, В. Тітова відображено авторське бачення основних структурних елементів та їх характерних особливостей традиційних танців, локальних різновидів.

Із позицій хорології вітчизняні науковці досліджують народну хореографію, аналізуючи тенденції її розвитку від «давнього танцю» до народної (побутової, фольклорної, етнічної) його форми. Етнічну складову — її вплив на хореографічний контекст народної хореографії загалом та «автентичний танець» зокрема — вивчав Б. Кокуленко. Особливості українського хореографічного мистецтва висвітлено в наукових дослідженнях Д. Бернадської, О. Бігус,

К. Бортник, О. Голдрича, М. Ельяша, М. Загайкевич, Л. Козинко, Б. Колногузенка, Л. Косаківської, О. Мерлянової, Т. Павлюк, І. Пісклової, О. Плахотнюка, Е. Пустової, Ю. Станішевського, А. Турлянцева, П. Фриза, О. Чепалова, Т. Чурпіти, О. Шабаліної, О. Шаповал, Е. Шумілової. Так, П. Білаш зосередив увагу на визначенні особливостей розвитку української хореографії в першій третині ХХ ст. С. Легка аналізувала зміст та специфіку української народної хореографії стосовно її спрямування: у побуті, у контексті розвитку театру, як самостійний вид мистецтва.

Особливості регіонально-локальних аспектів генези й розвитку українського танцю вивчали О. Бігус, А. Гуменюк, Б. Стасько та ін. Так, авторству О. Бойко належить системний аналіз прояву національної художньої культури — т. зв. «хореографічної образності». Д. Шариковим, який використав науковий підхід, здійснено узагальнення й систематизацію наукових праць (зокрема, практичного досвіду) вітчизняних дослідників, розвідки яких присвячено історико-культурним особливостям вітчизняної хореографічної культури ХХ ст. К. Кіндер розглядає феномен народного танцю крізь призму семантики його пластичних символів. У працях авторства К. Гойлезовського, М. Максимова, С. Безклубенка, Г. Боримської та інших дослідників актуалізовано розвиток виконавської творчості й рівень сприйняття новацій у сфері національної хореографії. У деяких наукових розробках із національної хореографії та хореології простежується тенденція до відтворення національної ідентичності, активізації національних мотивів, які мають бути узгоджені із загальносвітовими напрацюваннями у сфері хореографії та хорології. Т. Благова зазначила: «... Професійне самоствердження народної хореографії обумовлено її поступовою сценізацією. Так, жанрове розмаїття сценічних форм українського народного танцю урізноманітнювало й суттєво збагачувало виконавську майстерність й технічну сторону хореографічної композиції. Усе це призвело до змін, які, у свою чергу, сприяли канонізації базових галузевих критеріїв виконавської хореографічної майстерності. Тобто створення відповідних “стандартів” та уніфікації танцювальної термінології й лексики — формуванню

професійного тезаурусу» (Благова, 2015, с. 29). На нашу думку, ці тенденції мають бути розглянуті з урахуванням важливого аспекту, як от розробка сучасних напрямів оптимального співвідношення регіонально-локальних традицій українського хореографічного мистецтва та новацій у сфері хореографії, що виражаються за допомогою індивідуалізації мови танцю, разом з активною пропагандою всього українського на тлі війни і соціокультурних негараздів, викликаних нею.

Мета статті — розглянути локальний аспект у національно-сценічному танці як чинник індивідуалізації національної хореографічної мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Хореографія вважається мистецтвом постановки танцю, вираженого послідовністю кроків, рухів, фігур, з метою презентації найліпшого драматичного ефекту. В основу хореографічного мистецтва покладено хореографічну мову — невербальну мову жестів, тілорухів, пластики й міміки. Саме її невербальна складова базується на певних особливостях, що відображені в історико-культурному та етнічному контекстах. Формою вираження й донесення хореографічної мови є танцювальна композиція, тобто демонстрація «органічної» цілісності теми й варіації, темпоритму та ритмічної (неритмічної) артикуляції, повторення та імпровізації. Саме хореографічна мова — це своєрідне вираження танцювальної лексики, яка презентує рухи, жести. Відтак, це є композицією семантичних одиниць, які в образній формі передають зміст явищ навколишньої дійсності. Водночас хореографічна композиція віддзеркалює результат тривалого процесу генези і розвитку національної (народної, етнічної) танцювальної манери (Косаківська, 2018, с. 45). Мова хореографії «походить» від витоків історичних етнічних спільнот, якими є групи людей, що ототожнюються на основі спільних ознак. До них належать: загальні традиційні особливості, походження (генеза), рідна мова, історія, суспільно-соціальні відносини, належність до нації (народу, народності), вірування (для України це язичество й християнство), належність до певної географічної місцевості (територія). Етнічна належність зазвичай визначається спільною культурною спадщиною,

міфологією і віруваннями, історичними архетипами, ойкуменою, фольклорною спадщиною, ритуалами, звичаями, обрядами, мистецтвом тощо.

Історичний компонент, а саме особливості розвитку історії та культури народу, значно вплинули на формування танцювальної лексики в етнічній хореографії. Хореологія як методологія мистецтва танцю здійснює переклад конкретних знакових форм (етнічного історико-культурного походження) образною мовою хореографії, яка водночас взаємодіє з іншими структурно-функціональними елементами культурного часопростору. У контексті вивчення теоретичної бази хореографічної мови можемо стверджувати, що позаобрядові народні хореографічні композиції поділяються на автохтонні й питомі, які побутують в етнічних культурних традиціях. Проте все розмаїття автохтонних хореографічних композицій дослідники, для зручності теоретичного опису, поділяють на загальнонаціональні (гопак, козак) та локальні (верховина, гуцулка, крутак та ін.).

В основу поділу за регіональною належністю покладено регіональні відмінності, які виникли в межах народної хореографії українського етносу. Їх проявом є особливі танцювальні форми, у яких відображено традиції й «хореографічну подачу» локальної групи. Локалізація етнографічної національної хореографічної спадщини здійснюється за регіональним принципом — Бессарабія, Буковина, Волинь, Гуцульщина, Закарпаття, Північне Причорномор'я, Полісся, Поділля, Слобожанщина та Центральна Україна. Водночас зазначені локалізації повною мірою співвідносяться з історико-культурним і мистецьким розвитком неповторного етнокультурного архетипу й символіки. Саме архетип етносу становить базисну основу традиційного художнього й мистецького образів, що відображено в локальній хореографії (в основі якої — етнічний принцип поділу). Відтак, процес розвитку локальних етнічних особливостей та структурно-функціональних елементів національного народно-сценічного українського танцю є вираженням його індивідуалізації в жанровій та стильовій інтерпретації мистецького твору, зокрема і загального простору танцювального мистецтва інших етносів загалом,

які були близькими / сусідніми до українського народу.

На цю індивідуалізацію впливали різноманітні чинники і фактори — політичні, економічні, соціальні і, власне, культурні. З іншого боку, вона була спричинена також трансформаціями значнішого порядку. Особливої гостроти цей процес набув у добу глобалізації, панування новітніх культурницьких стилів, теорій, підходів, жанрів і т. п., якими є постмодерн і метамодерн. У цей час індивідуалізація локального етнічного, культурницького спрямування є вираженням протидії тенденціям, які нівелюють, зокрема в хореографії, традиційні досягнення, що яскравим чином відображають «обличчя нації», народу, багатьох етносів, які історично формують вітчизняний культурно-мистецький простір. Це стосується локальних етнічних культурних осередків, як-от Полісся, Гуцульщина, Закарпаття, Буковина, Бессарабія і Крим. Їхня, у тому числі й хореографічна індивідуалізація, сприяла збереженню в інших / сусідських етнічних хореографічних культурах. Цю думку підтверджує О. Мартинів, який зазначає: «... У процесі вивчення тенденцій розвитку вітчизняної танцювальної культури — її різних етнографічних регіонів, спостерігаємо факт не лише збереженості базових стовпів їхнього етнокультурного фокусу, але й активну форму їх практичного використання. Найбільш повно щодо відповідності до етнічного першоджерела це проявляється в культурі Українських Карпат. Наразі саме вони є одним із найбільш “законсервованих” центрів побутування традиційної культури. Збережені етнокультурні традиції народного танцю і на Поліссі й Поділлі. Дещо у видозміненій інтерпретації — на теренах Наддніпрянщини й Полтавщини. Значний, асимілятивний вплив на автентичну форму танцю відбувся на Слобожанщині й Південній частині України... » (Мартинів, 2021, с. 2).

Навіть складно уявити, скільки було би перепон, перешкод та упереджень стосовно збереження автохтонної хореографічної ідентичності. Ба більше — ця індивідуалізація витримала на собі прес політичних, ідеологічних і світоглядних настанов, які впроваджувалися в Україні в різні історичні часи, включаючи добу Модерну

наприкінці XIX ст. — на початку XX ст., особливо в період 1922–1991 рр., час, коли народна культурна, і в тому числі хореографічна традиція, або нівелювалася, або стандартизувалася в «лінійку шаблонів», нав'язаних загальною / офіційною культурою загалом та хореографічним мистецтвом зокрема. І лише з відновленням незалежності ця індивідуалізація поступово почала набувати нового значення, завдячуючи креативним підходам та появі нових хореографічних шкіл, набуваючи «нових» форм й образів. Нині її драматичним фоном стали події в час війни Московії проти України.

Нині культурний та мистецький простір набув новітніх звучання й вираження — продовжується та поширюється співдія культури України, її хореографічного сегмента з культурною спільнотою цивілізованого світу, Європи зокрема. Мова українського національного танцю набуває новітніх контурів, якостей, характеристик тощо. Вітчизняний дослідник, чинний доцент Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка П. Фриз в одній зі своїх численних праць зазначив: «... “Загальне древо” етноархетипів та цінностей стало підґрунтям для розвитку індивідуальних рис національної хореографічної культури, в основу якої покладено географічний принцип. Саме він пов’язаний із природними умовами, особливістю побуту й життєвого устрою населення, особливістю праці й особливостей релігійних вірувань. Під впливом етноархетипу розвивалось індивідуальне, а під впливом територіальної приналежності формувались національні індивідуальності, сукупність яких і є національною культурою танцювальної мови хореографії... » (Підлипська, 2013, с. 219).

На нашу думку, саме художній хореографічний образ є квінтесенцією вираження цієї індивідуальності. Навіть більше — він реалізує двоструктурний вияв мови танцю — зовнішній і внутрішній (які співвідносяться як зміст і форма), раціональне й емоційне — як систему співвідношення об’єктивного та суб’єктивного, як взаємодію фактичного і сприйнятого (на рівні системи осмислення сутності цього феномену творчості й мистецтва, від світосприйняття до

світорозуміння), як взаємовпливи загального та індивідуального.

На унікальності витвору хореографії як на вияві його індивідуальності наголошує Л. Щур, асистентка кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва (ТНПУ ім. Володимира Гнатюка), керівниця танцювального ансамблю «Веснянка». Науковиця вважає, що пріоритетним завданням у контексті збереження і продовження життя вітчизняного етнічно-культурного хореографічного надбання є усвідомлення унікальності й неповторності духовної спадщини кожних регіону та етносу.

На переконання Л. Савчин, кандидатки історичних наук, доцентки Рівненського державного гуманітарного університету, пластика, жест, міміка, що виражені в мистецтві танцю, є «реакцією» на прояви характеру й своєрідним (унікальним та індивідуальним. — О. Ш., І. Л.) візуальним вираженням почуттів особистості. На глибоке переконання дослідниці, вагому роль у створенні унікального й індивідуального пластичного мотиву хореографічної композиції та хореографічної мови відіграють: побут, вид діяльності, географічне розміщення місцевості, соціальні відносини, ритуали, традиції, обряди, звичаї, естетичні ідеали та інші цінності культури (Савчин, 2022, с. 142).

На нашу думку, хореологічна презентація цієї унікальності як творчої індивідуальності є свідченням динаміки в межах історико-культурного процесу, який відбиває розвиток мови танцю у світлі особливостей регіонально-локаційного розвитку окремих етнічних груп, які пройшли певні етапи суспільного життя на певній території, у конкретному історичному часопросторі. Унаслідок цих об’єктивних процесів в етнокультурі та етнохореографії відбилися різні моменти суспільного й соціального життя, в умовах яких розвивалася хореографічна мова. Вони позначилися на всіх елементах танцю — на загальній композиції, на ритміці, на палітрі емоційних і раціональних «хореографічних тонкощів». Водночас результат цієї творчості є виявом співвідношення загального й особливого. Саме це, особливе, характеризується безмежною творчою і виконавською індивідуальністю.

У час сучасних, динамічних змін у культурній сфері загалом та хореографічному мистецтві зокрема народжуються нові форми, жанри, стилі, ідеї, які певним чином формують «сучасну сферу» традицій, усталених норм, стандартів тощо. Особливо це стосується засобів образності, які відкриті до новацій у хореографії, спрямовуються творчим задумом усієї команди, котра готує нове творіння, — від режисера-постановника до його виконавців і техніко-технологічного персоналу. Саме хореографи-новатори порушують принципи наслідування традиційних культурних кодів, винаходячи як окремі новітні елементи, так і сприяючи порушенню усталеного. На нашу думку, цей авторський фактор (чинник) певним чином утілює індивідуальність, що відображається в презентації нового образу, співзвучного сучасності. На думку О. Касьянкової, балетмейстерки, педагогині, заслуженої діячки мистецтв України, професорки НМАУ ім. П. І. Чайковського, творчий задум хореограф-постановника реалізується в хореографічній композиції, завдячуючи інноваційному синтезу постановника, адже «синтетичною природою» постановки є гармонійне поєднання різноманітних принципів і хореографічних форм у єдину композиційну структуру з використанням оригінальності сценографії. Усе це сприяє практичній реалізації «відходу» — від традиційних канонів і до створення нових хореографічних прийомів, — які є поштовхом для розвитку сучасного хореографічного мистецтва. Водночас в основу всіх нових прийомів та форм покладено принцип забезпечення художньої цілісності й завершеності хореографічного твору. Із цього приводу професорка Київського національного університету культури та мистецтв А. Горцалюк зауважує: «... класична хореолексика поєднує у собі елементи контемпу та інших сучасних стилів. Кожен “учасник” хореографічної композиції виконує свій індивідуальний “хореографічний малюнок” у відповідності до режисерського задуму хореографа-постановника... » (Гоцалюк, 2015, с. 28)

На нашу думку, і творчий задум, і його реалізація містять елементи індивідуальності, унаслідок реалізації якої креатуються новації.

На необхідності уведення новацій у сферу хореографії наголошує М. Коваль, проklamуючи важливість пошуку «індивідуальних шляхів» нових (авторських) шкіл танцю» (Коваль, 2019, с. 312). Нам імponує позиція А. Горцалюк, яка в науковій розвідці зауважує, що кожен етап роботи, зокрема балетмейстера, соліста й учасників хореографічного колективу, свідчить про розвиток художньої думки; що роль індивідуальності художника має яскравий прояв у хореографічному мистецтві (Гоцалюк, 2015, с. 17–19).

Як підсумок наведемо виклад сучасних тенденцій у розвитку мистецтва хореографії, що його запропонувала С. Дункевич: «... інтеграція, освоєння інновацій європейської культури, їхнього впровадження в українську культуру, відновлення і збагачення українських традицій... взаємозбагачення елементів класичного й народного танців ... розробка нової драматургії сценічного дійства, ... технічне ускладнення виконавської манери, опанування багатостильовим та різножанровим художнім матеріалом... » (Дункевич, 2012, с. 7). На нашу думку, ці положення підсилюють процес індивідуалізації мови українського танцю, співвідносячи цей естетичний мистецький феномен із реаліями доби.

Висновки. Викладений матеріал дозволяє тенденційно узагальнити сутність досліджень індивідуальності українського танцю, яка розглядається у двох ракурсах: як культурницький результат генези й розвитку окремих регіонально-локальних аспектів українського танцю, і як тенденцію пошуку новітніх унікальних комплексних естетичних засобів виражальності художнього образу, презентованого в річищі сучасної хореографії і хореології. Надважливим завданням у цьому напрямі є збереження кращих традицій вітчизняного танцю вкупі з активною прокламацією всього українського у світовому цивілізованому культурному просторі.

Список посилань

- Благова, Т. О. (2015). Формування теорії української народної хореографії в історико-культурологічному вимірі. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, (30), 59, 27–30.
- Гоцалюк, А. А. (2015). Традиції в розвитку хореографічного мистецтва як відзеркалення соціокультурної ідентичності. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія*, 45 (1), 16–27.
- Дункевич, С. Г. (2012). *Сучасна сценічна хореографія в культурі України: філософський аналіз* [Автореферат дисертації кандидата, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова]. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.
- Коваль, М. О. (2019). Вибір кризь призму національного танцювального мистецтва. *Молодий вчений*, 9 (73), 312–322.
- Косаківська, Л. П. (2018). Хореографія. У В. А. Смолій (голова ред. ради), Г. В. Боряк, Я. В. Верменич, *Енциклопедія історії України* (Т. Україна-українці. Кн. 1., сс. 400–407). НАН України, Інститут історії України. Наукова думка.
- Мартинів, О. О. (2021). Українська танцювальна культура у географічно-етнологічному розрізі етнохореографічних фронтів. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*, 2 (30). https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijitss/30062021/7597
- Підлипська, А. М. (Упор.) (2013). Тенденції розвитку наукових досліджень у галузі хореографічної культури в Україні. *Хореографічна та театральна культура України: педагогічні та мистецькі виміри. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 18–19 квітня 2013 р., Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, Київський національний університет культури і мистецтв* (Ч. 1, 331 с.).
- Савчин, Л. М. (2022). Хореографічні традиції етнокультури в методологічній парадигмі культурології. В V. Volkov та ін. (Reviewers), *Challenges and prospects of the interaction between culture, science and arts in the modern context* (сс. 138–166). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-206-7-8>

References

- Blahova, T. O. (2015). Formation of the theory of Ukrainian folk choreography in the historical and cultural dimension. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, (30), 59, 27–30. [In Ukrainian].
- Hotsaliuk, A. A. (2015). Traditions in the development of choreographic art as a reflection of socio-cultural identity. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody. Filosofija*, 45 (1), 16–27. [In Ukrainian].
- Dunkevych, S. H. (2012). *Modern stage choreography in the culture of Ukraine: a philosophical analysis* [Candidate's thesis, Drahomanov National Pedagogical University]. Drahomanov National Pedagogical University. [In Ukrainian].
- Koval, M. O. (2019). Choice through the prism of national dance art. *Molodyi vchenyi*, 9 (73), 312–322. [In Ukrainian].
- Kosakivska, L. P. (2018). Choreography. In V. A. Smolii (Head of the editorial board), H. V. Boriak, Ya. V. Vermenych, *Entsyklopediia istorii Ukrainy* (Vol. Ukraine-Ukrainians. Book 1, pp. 400–407). NAS of Ukraine, Institute of History of Ukraine. Naukova dumka. [In Ukrainian].
- Martyniv, O. O. (2021). Ukrainian dance culture in the geographical and ethnological context of ethno-choreographic frontiers. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*, 2 (30). https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijitss/30062021/7597. [In Ukrainian].
- Pidlypska, A. M. (Ed.) (2013). Trends in the development of scientific research in the field of choreographic culture in Ukraine. *Choreographic and Theatrical Culture of Ukraine: Pedagogical and Artistic Dimensions. Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference, April 18–19, 2013, Institute of Innovative Technologies and Content of Education, Kyiv National University of Culture and Arts* (Part 1, 331 p.). [In Ukrainian].
- Savchyn, L. M. (2022). *Choreographic traditions of ethnoculture in methodological paradigm of culturology*. V. Volkov et al. (Reviewers), *Challenges and prospects of the interaction between culture, science and arts in the modern context* (pp. 138–166). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-206-7-8> [In Ukrainian].

Надійшла до редколегії 07.10.2024

О. Ю. Шевчук

старший викладач, кафедра хореографії, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, Україна

І. П. Легка

старший викладач, кафедра хореографії, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, Україна

O. Shevchuk

senior lecturer, Department of Choreography Rivne State University of the Humanities, Rivne, Ukraine

I. Lehka

senior lecturer, Department of Choreography, Rivne State University of the Humanities, Rivne, Ukraine